

Decernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 284

Maribor, petek 14. decembra 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglas po tarifi
Oglase sprejema tudi oglasni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

V dobi Bachovih huzarjev

Vkljub vsem težkim izkustvom in vkljub vsem resnim nasvetom, od strani zaveznih in prijateljskih držav se hegemonistični vlastodržci v Beogradu še vedno ne iztreznijo. Vedno bolj napenjajo lok in vedno globlje v reakcijo, v dobo Bachovega absolutizma tiščijo ubogi narod. Samo, da se mi obdržimo na oblasti — to je geslo in deviza v Beogradu.

V Zagrebu je — kakor je izjavil g. Svetozar Pribičević — vojni minister postavil za vršilca dolžnosti velikega župana polkovnika, dr. Korošec je imenovanje samo ponižno podpisal. Za poveljnika savske divizije in za komandanta mesta sta imenovana dva generala, ki slovita kot »posebno energična človeka«. Ves Zagreb je danes preplavljen z žandarji in detektivi. Atmosfera obsednega stanja! Doba Bachovih huzarjev!

V ministrstvu pravde mrzlično izdelujejo poostrove zakona o zaščiti države, o tisku in kazenskega zakona. Glavno besedo pri tem imajo ministri pravde Vujičić, pomočnik ministra notranjih zadev, Žika Lazić in šef oddelka za zaščito države v ministrstvu za zunanje posle Rade Todorović. Sodelovanje te gospode govori jasno dovolj, kako bodo izgledala poostrenja teh zakonov.

Vlada pod predsedstvom »največjega Slovenca«, »velikega pobornika demokracije« in samoupravnih idealov dr. Korošca, pripravlja tudi zakonski načrt, s katerim se bodo oblasti in druge samouprave degradirale v navadne policijske ekspozičure in se bo tako ubil še zadnji vsaj relativni ventil centralizma. V pogledu tega zakonskega načrta, ki bo hegemonistom omogočal neljube samoupravne korporacije enostavno razgnati, je baže že dosežen med Korošcem in radikali sporazum. Kaj neki bodo porekli k temu naši gospodje od SLS, ki vedrijo in oblačijo v slovenskih oblastnih samoupravah in ki na sejah oblastnih skupščin toliko poudarjajo, kakšna zaščitnica najširših pravic samouprav je SLS?!

Ko bodo vsi ti poostreni zakoni, ki jih bodo izvajali eksponenti vojske, stopili v veljavo, bo dejansko vsa Hrvatska, bodo vsi prečanski kraji v — izjemnem stanju. Morda bomo dobili to darilo od režima »trdega gradu« že pod božično drevesce. To bo končni odgovor vlastodržcev na zahtevo po reparacijah za krvave dogodke v narodni skupščini, da ubijejo upravičeno borbo ogromne večine vsega naroda v državi za enakopravnost, režimovcem ne zadostujejo pooblastila, katerim jim daje že veljavni zakon o zaščiti države, ampak se hočejo poslužiti še težjih mer, kakoršnih niso uporabljali niti proti komunistom. Obenem zabranjujejo tudi zbornice KDK in v njej združenih strank. Dr. Koroščevi huzarji jahajo!

Kako slepi so režimovci in njihovi eksponenti, kaže izjava polkovnika Maksimovića, vršilca dolžnosti velikega župana v Zagrebu, dopisniku italijanskega lista »Corriere della Sera« o položaju na Hrvatskem: »Sela so mirna, samo mesta se bavijo s politiko in so nervozna«. To je plastična slika beogradske mentalitete: oni vidi-

Dr. Korošček načrt za razdelitev države na tri pokrajine

ČIM BO V VLADI DOSEŽEN TOZADEVNO SPORAZUM, BO SKUŠALA VLADA PRIDOBITI ZA TA NAČRT TUDI HRVATE.

BEOGRAD, 14. decembra. Kakor je zvedel Vaš poročevalec iz dobro poučenega vira, je dr. Korošček, ki je uvidel, da je rešitev državne krize brez revizije ustave nemogoča, izdelal načrt za razdelitev države na 3 samostojne pokrajine: Prvo pokrajino bi tvorili Srbija, Južna Srbija, Črnagora in del Bosne, drugo Hrvatska, Slavonija, Dalmacija in del Bosne, tretjo pa Slovenija. Vsaka pokrajina bi imela svojo pokrajinsko vlado, skupen parlament pa bi tvorili delegati pokrajinskih zborov ter gospodarskih in sta-

novskih korporacij. Skupna bi bila vojska, zunanja politika, promet in deloma finance.

Čim bo o tem načrtu dosežen sporazum v vladi, bodo posebni odpotniki odpotovali v Zagreb in skušali pridobiti za načrt HSS. Dr. Koroščekva akcija gre za tem, da razbije KDK in onemogoči predvsem SDS. Korošček pričakuje, da bodo Hrvati na tako razdelitev države pristali in da bo s tem situacija stabilizirana za dolgo let.

Sklicanje demokratskega poslanskega kluba

POSVETOVANJE ŠEFOV VLADNIH SKUPIN. — NARODNI SKUPŠČINI PREDLOŽENA CELA VRSTA NOVIH KONVENCIJ.

BEOGRAD, 14. decembra. Davi ob 11. so se sestali šefi vladne četverne koalicije k skupni seji, kateri so prisostvovali: ministrski predsednik dr. Korošček, Vujičić, Ljuba Davidović, dr. Spaho in zunanji minister dr. Marinković. Konferenca je ob 12.30 še trajala. Kolikor se je moglo doznati, so šefi vladnih skupin razpravljali o splošnem političnem položaju in znanih demokratskih zahtevah glede revizije odnošajev med demokrati in radikali. Vendar pa se računa se tem, da danes še ne pride do nobenih odločitev in se bo seja najbrže nadaljevala še jutri.

BEOGRAD, 14. decembra. Na dopoldanski seji sekcije zakonodajnega odbora, ki razpravlja o avtorskem pravu, je bil po kratkem ekspoziju prosvetnega ministra Grola zakonski osnutek o av-

torskem pravu sprejet brez debate s 24:1 glas.

BEOGRAD, 14. decembra. Vlada je predložila narodni skupščini v ratifikacijo celo vrsto novih konvencij, med drugim: konvencijo o avtomobilskem prometu; trgovinsko pogodbo z Madžarsko; mednarodno sanitarno konvencijo; pogodbo o regulaciji pokojnin bivših avstro-ogrskih državnih in samoupravnih uradnikov med Madžarsko, Avstrijo, Jugoslavijo, Italijo, Poljsko, Rumunijo in Češkoslovaško, sklenjeno na konferencah v Rimu in na Dunaju; dalje konvencijo o prodaji opija itd.

BEOGRAD, 14. decembra. Seja demokratskega poslanskega kluba je sklicana za prihodnji torek. Sodi se, da pred tem dnem ni pričakovati nobenih važnejših političnih dogodkov.

Preokret v bolezni kralja Jurija

PO MIRNO PRESTALI OPERACIJI SE POČUTI KRALJ BOLJŠE.

LONDON, 14. decembra. Operativna odstranitev gnoja iz pljuč, za katero so se odločili zdravniki v zadnjem hipu, je že rodila dobre posledice. Dočim je bil kralj po operaciji tako slab, da so zdravniki izgubili vsako upanje, pa se je minulo noč kraljevo zdravstveno stanje nenadoma obrnilo na boljše. Temperatura je padla, gnoj na se skozi cevko redno odteka, tako da je nadaljna infek-

cija zajezena. Bolnik se počuti dobro. Če bo izboljšanje trajalo še 2-3 dni, potem zdravniki upajo, da se jim posreči ohraniti kralja pri življenju. Davi je prispela v London čestitka predsednika Zedinjenih držav Coolidgea kraljevemu zdravnikom k srečni operaciji. Coolidge izraža dalje željo, da bi kralj po težki bolezni čimprej okrevljal.

Bratianu in Duca propadla pri volitvah

BUKAREŠTA, 14. decembra. Po dose danjih ugotovitvah si je priborila narodna kmečka stranka pri parlamentarnih volitvah 330, Madžari 18, Nemci 10, socialisti 9, liberalci 12, Avarescu 4 in

Lupu 4 mandate. Od ministrov bivše Bratianove liberalne vlade ni bil izvoljen niti eden. Tudi bivši ministrski predsednik Bratianu in notranji minister Duca sta v svojih volilnih okrajih propadla.

Spomnite se CMD

jo samo, da hrvatsko selo še pod silo razmer miruje in plačuje davke. Nočejo pa videti velikanskega vala, ki je danes na žalost objel že dušo vsega hrvatskega naroda v mestih in na selu, da je z Beogradom izvršen popoln prelom. Mentaliteti beogradskega hegemonistov je dovolj, da se še ne dviga-

jo barikade. Da se obdrži ta navidezni mir, je treba nad vso Hrvatsko poslati — Bachove huzarje.

To so znamenite upravne metode, ki jih g. Svetozar Pribičević upravičeno imenuje macedonske metode, ki so beogradske hegemoniste že diskreditirale v zunanjem svetu. Ves kul-

Francoska zbornica

PARIZ, 14. decembra. Francoska zbornica je v nočni seji sprejela finančni zakon in predlog socialistov, da ne sme noben parlamentarec biti na kakršenkoli način udeležen pri finančnih, trgovskih in drugih gospodarskih družbah.

Pomiloščeni francoski kapetan

BEOGRAD, 14. decembra. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se francoski kapetan Carlier, ki je l. 1922. v hotelu »Imperial« zastrupil švicarskega trgovca Isellija, oprošča nadaljne kazni. Kapetan Carlier je bil, kakor znano, obsojen svoječasno na 20 let težke ječe in je bil sedaj zaprt v kaznilnici v Sremski Mitrovici.

Plaz zasul vas

RIM, 14. decembra. V Abrucih se je pri San Monte Perine odtrgal velik plaz kamenja, ki je zasul več hiš v vasi Santa Maria. Več seljakov je bilo pri tej priliki težko ranjenih, en otrok pa je bil ubit. Računa se, da znaša količina kamenja nad sto kubičnih metrov. Ponesrečencem je bila takoj nudena pomoč. Škoda znaša preko pol milijona lir.

S plinom proti letalom

BERLIN, 14. decembra. »Lokal-Anzeiger« javlja, da je danski inženjer Cristensen izumil nov top proti letalom, ki je visok poldrug meter. Z njim je omogočen s pomočjo plina uničiti letalo tudi pri hitrosti 360 km na uro. Izpuščen plin ostane spočetka kompakten in se razvije šele v višini, kjer uniči vse, kar je v njegovi bližini.

Vlom.

Iz restavracije pri »Gambrinu« je neznan vlomilec odnesel iz zaprtega predala za okroglo 200 Din kovanega denarja ter 30 parov nogavic. Prostore je moral dobro poznati.

Nevarnega vlomilca

so zajeli policijski stražniki v osebi nekakega Magerla, 26 let starega, že kaznovanega potepuha. Nekaj vlomilkega orodja so našli že v njegovih žepih, še več pa tam, kjer je prenočeval. Tam so se našli tudi dokazi, da je Magerl vlomil v ponedeljek zvečer v slovenjebistriško cerkev. Ta vlom je bil izvršen, ko se je vsa pozornost posvečala — požarni nevarnosti. Goreti je začel neki kozolec in mogoče ga je vlomilec zažgal, da bi imel mir pri svojem delu. V cerkev je prišel skozi okno, odnesel je pa del monstrance ter dva vrčka za sveto olje. Vlom prizna, požig pa odločno zanika.

Razgrajal.

Mesarski pomočnik M. se je sinoči napil ter s svojim mesarskim nožem razgrajal po neki gostilni. Ko so ga zaprli, je razgrajal še v zaporu. Radi izgrediv bo strogo kaznovan in to še tembolj, ker je s svojim orodjem hodil v gostilno.

Quousque tandem, Catilina...?

Prvi prostorek pred poroto

ANTONIJA KOVAČEVA IZ DOMAJNCEV JE BILA VČERAJ OPROŠČENA OD OBTOŽBE DETOMORA. — ZOPET OBSOJEN UBIJALEC.

V prvih štirih dneh tekočega porotnega zasedanja je bilo absolviranih deset razprav, iz česar sledi, da so med ostalimi desetimi mnogo bolj zapleteni in težji slučaj, ki bodo zavzeli celih devet dni. Dosedaj je bilo sedem soglasnih obsodb, dve preložitvi in ena — prva oprostitev, ki je bila deležna Kovačeve iz Domajncev. Včeraj popoldne od 4. do 7. so sodili o smrti novorojenčka, ki jo je glasom obtožnice povzročila nezakonska mati Kovačeva, o čemer smo že včeraj poročali. Po plaidoyerjih zastopnika obtožbe namestnika drž. pravdnika g. Severja in zagovornika dr. Brandstetterja so odločili porotniki z enajstim glasovi, da obtoženka ni kriva detomora in soglasno, da ni obrekovala očeta nezakonskega otroka. Radi tega je bila Kovačeva takoj izpuščena na prosto.

O nedavnem uboju v Studencih

Je razpravljala današnja mariborska porota. Ko so pred šestimi tedni dozdali znano hišo ob magdalenskem parku, so imeli delavci običajni likof, na katerem so se razveseljevali tekom popoldneva in večera med drugim tudi pri vinski kapljici. To veselje je za enkrat še mirno končalo. Kakor vsi drugi, tako se je spravila tudi skupina 8 delavcev spat na Aleksandrovo cesto 17 v Studencih, kjer so imeli skupno stanovanje. Legli so takoj na svoja ležišča, le Franc Bezjak je še hodil po sobi sem in tja. Pri tem je po nesreči prevrnil posodo za umivanje, stoječo poleg postelje Janeza Popoška, ki ga je to seveda razburilo. Iz tega je nastal med Bezjakom in Popoškom prepir, tekom katerega sta se tudi dejanski spoprijela, ter se nekaj časa prerivala po sobi. Popošek je bil močnejši od Bezjaka in je prvi drugega bli s pestjo po glavi. Naenkrat je tretji delavec Pukšič opazil, da drži Popošek odprt žepni nož in koj nato so videli tudi drugi sostanovalci, da Bezjak krvavi na prsih in da se ne more več držati pokonci. Dva delavca sta zato omahujočega prišla, toda Bezjak je zgubil že toliko krvi, da je padel in sta ga morala tovariša položiti na slamnjaco. Ranjencu je kri tako vrela iz prsi, da je umrl na izkrvavljenju, predno so mu mogli nuditi primerno pomoč.

Današnji obdolženec Popošek je takrat ob pogledu na umirajočega izrazil željo, da bi Bezjak le umrl ne. Ko pa je videl, da ni mogoče preprečiti smrti, je vzel svoj nahrbtnik, spravil vanj perilo in odšel. Drugi naslednji dan pa se je sam javil sodišču.

Obdukcija umrlega Bezjaka je dognala, da je dobil pet zabodljivcev z nožem ali kakim drugim koničastim predmetom. Ena rana je bila absolutno smrtonosna.

Popošek priznava, da je zabodel Bezjaka. Storil pa da je to zato, ker je žel Bezjak nanj z nožem, ki mu ga je vzel in ga zabodel, ker da bi bil sicer zaboden on.

Ker so porotniki z desetimi glasovi potrdili vprašanje uboja, je bil Popošek obsojen na tri leta težke ječe.

Današnji razpravi je vodil vdss. Peitler, votanta sta bila dss. Serbec in okr. sodnik Mikluš, zapisnikar pravni praktikant Ašič. Obtožbo je zastopal prvi državni pravdnik dr. Jančič, zagovarjal je Popoška dr. Irgolič.

Oseparjena posojilnica

Naši čitatelji se še iz jesenske porote spominajo sleparskega slučaja Trpinovega. Anton Trpin iz Ranč je oseparil Mesmo hranilnico za 10.000 Din in skupaj z Janezom Mejavškom iz Ranč in še neko žensko Posojilnico v Mariboru za 40.000 Din. Mejavšek si je izposloval na nedopusten način posestne pole posestnika Pava Mucela, imovitega gospodarja. Ker sta zakrca Mejala solistika imovine, je bilo treba dobiti še kako žensko, ki bi nastopila kot žena posestnika Mejala. Čigar vlogo je prevzel Mejavšek. Tako žensko sta res dobila, nakar so jo vsi trije mahnil v notarsko pisarno, da overovijo podpise na zadolžnici, ki so si jo dali izstaviti pri Posojilnici.

Mejavšek se je predstavil kot posestnik Pavel Mejal in dotična žena kot njegova soproga Neža. Trpin pa je nastopal kot priča pod imenom Josip Pristanik. Tako so dosegli overovljenje podpisov in 40.000 Din, ki jih je Mejavšek dvignil pri Posojilnici. Posojilnica se je seveda vknjižila na Mejalovo posestvo, ki je bilo izkazano s posestnimi polami. Denar so si takoj v Mariboru razdelili. Žena je dobila baje 1000 Din, Trpin 14.000 Din, ostalih 25.000 Din pa je spravil Mejavšek.

Ko pa so orožniki po neprevidnosti Trpinovi kmalu dognali sleparje, so Trpina samega oddali sodišču, kjer je bil pred jesensko poroto obsojen na dve in pol leta težke ječe. Mejavšek jo je pa z novci vred popihal preko meje. Kdo je bila ona ženska, še danes ni ugotovljeno. Mejavšek je živel s prislepjenimi groši v Belgiji in Luksemburgu ter že v nekaj mesecih zapravil vse tisočake. Proti koncu septembra je obiskal naš konzulat v Düsseldorfu in se tam predstavil kot Anton Majan. Dejal je, da so mu na poti iz Belgije ukradli 700 frankov in potni list tako da je brez denarja in prosi podpore, da more plačati vožnjo domov. Na konzulatu so mu verjeli in mu dali 30 mark. Začetkom oktobra je prišel domov, kjer so ga kmalu poslali pravici v roke. Mejavšek priznava dejanje.

Radi odkritega priznanja obtoženca in ker sta bili zaslišani le dve priči, je bila razprava proti Mejavšku že kmalu po 12. uri zaključena. Ljudski sodniki so soglasno potrdili vprašanje sleparstva in je dobil Mejavšek kazen treh let težke ječe.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 14. decembra ob 16. uri »Hlapci«. Dilaška predstava.

Sobota, 15. decembra ob 20. uri »Hlapci«. Delavska predstava pri znižanih cenah.

Nedelja, 16. decembra ob 15. uri »Jesenski manevar«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Adieu Mimik«. Kuponi.

Torek, 18. decembra ob 20. uri »Dover-Calais« ab. B. Premijera.

»Dover-Calais« v marib. gledališču. V torek, 18. t. m. bo premijera Berstlove komedije »Dover-Calais«. Opozorili smo že, da bo to ena najzanimivejših komedij letošnjega repertoarja. Poleg napete vsebine nas bo to pot presenetil tudi kraj dejanja. Komedija se dogaja na odprtem morju na krovu razkošne parne jahte »Ulix«. V glavnih vlogah nastopita gđc. Starčeva in g. Skrbinšek, dalje so zaposleni v večjih vlogah gg. Rakuša, Grom, P. Kovič, Rasberger itd. Režira g. J. Kovič.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo 16. decembra se vprizori ob 15. uri »Jesenski manevar«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri letošnji šlager »Adieu Mimik«. Kuponi.

Reorganizacija knjigovodstva.

V čitalnici Študijske knjižnice je imel g. Milan Danič iz Zagreba snoči ob precej veliki udeležbi občinstva, zlasti iz gospodarskih in samoupravnih krogov, predavanje o racionalizaciji pisarniškega dela in obrata ter o reorganizaciji knjigovodstva, s pomočjo sistema »Taylorix«. Ker se pravkar dospeli film, ki nazorno predčuje način knjiženja po novem sistemu, še ni mogel cenzurirati, ima g. Danič nocoj ob 20. še eno predavanje v Kinu Apolo o spezializiranju tega knjigovodstva. Pri tej priliki se bo tudi predvajal omenjeni veliki film.

Cercle français.

Gospod Marc Vey, profesor francoskega jezika in slovstva in naslednik profesorja R. Martela na ljubljanski univerzi, bo prišel v nedeljo dne 16. t. m. v Maribor predavat o mladosti Viktorja Hugoja in o francoski romantiki. Predavanje bo v Vesni, Aškerčeva u. 6, ob petih zvečer. Odbor vabi vse člane društva in druge prijatelje francoskega naroda in jezika, da izkažejo svoje spoštovanje odličnemu gostu s prav številnim obiskom tega predavanja.

Mariborski in dnevni drobiž

Proslava kraljevega rojstnega dne

V ponedeljek, dne 17. decembra, na rojstni dan Nj. Vel. kralja, bo ob 10. dop. v stolni in mestni župni cerkvi slovesno bogoslužje, ob prisotnosti zastopnikov vseh civilnih in vojaških oblastev in uradov.

Za one, ki žele predložiti na Najvišje mesto čestitke in udanostne izjave, bo po cerkveni slovesnosti v sprejemni dvorani velikega župana na razpolago vpisna knjiga.

Vsi državni uradi in javna oblastva razobesijo tega dne na svojih poslopih zastave. V šolah se ne vrši pouk, v državnih in drugih javnih uradih počiva delo ves dan; isto velja temeljem člena 19. naredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic tudi za trgovska in obrtna podjetja.

Rado Železnik

odlični član našega gledališča, zapusti Maribor. Z novim letom postane član gledališča v Ljubljani. Gospod Železnik je prišel v Maribor takoj ob začetku narodnega gledališča iz Ljubljane. Po dveh sezonah se je podal v Ljubljano, začetkom leta 1923 se je pa vrnil v Maribor za stalno. Izrazit, plodovit in umetniško vznešen kot karakterni igralec in režiser, vglobljen v literaturo, je mnogo koristil našemu gledališču in mnogim predstavam je dal s svojimi dovršenimi vlogami poseben čar. Nekaj njegovih izrazitih in znamenitih vlog: Friderik v »Pelikanu«, Zbiško v »Moralni gospe Dulske«, Frieder v »Sedemnajstletni«, Ivan v »Mladosti«, najmlajši brat v »Otroški tragediji«, Peterček v »Peterček išče sreče«, Maks v »Kralju na Betajnovi«, Peter v »Pohujanju«, Komar v »Hlapcih«, Abel v »Dvakrat dva je pet«, Leart v »Hamletu«, Jago v »Otelu«, Mortimer v »Mariji Stuart«, »Idiot«, stari gospod v »Ljubezni«, Franc v »Periferiji«, Friderik v »Veroniki Deseniški«, Maks v »Školjki« itd. Igral je še nešteto karakternih vlog, vse prince v otroških igrah in še pri operetah se je udeleževal tako, da res ni mogel v večji meri dokazati svoje igralске univerzalnosti. Prva njegova velika vloga v Mariboru je bila pa v Bernsteinovem »Tatu« in to bo tudi zadnja ta mesec, ko gostujeta v Mariboru g. Nušič in gospa Podgorska. Tedaj nastopijo sami ustanovitelji mariborskega gledališča.

Maribor bo ostal g. Železniku hvaležen in zahvalo bo združil z najboljšimi željami za njegovo bodoče umetniško delovanje.

Podoknico skladatelju Oskarju Devu priredi jutri, ob 18.30, pred njegovim stanovanjem v Maistrovi ulici št. 1, v proslavo 60letnice njegovega rojstva mariborska Glasbena Matica. V Narodnem domu pa se bo vršil potem v veliki dvorani prijateljski sestanek, na katerega so vabljeni vsi slavljenci prijatelji in znanci ter kulturna društva.

Krajevna organizacija SDS za II. okraj

mesta Maribor ima v sredo 19. tm. ob 20. uri v tajništvo, Cankarjeva ul. 1 redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru je tudi poročilo nar. posl. dr. Pivka o političnem položaju in poročilo o mariborskih občinskih zadevah.

Nova telefonska govorilnica.

Pri poštnem uradu III (Magdalena) se je otvorila javna telefonska govorilnica, katere se lahko poslužujejo stanovalci v magdalenskem predmestju in jim odsej ni treba več hoditi na glavno pošto.

Poneverbe pri tvrdki Ornik.

Gospa Marica Weiß, bivša trgovska poštnica tvrdke Ornik v Mariboru, nam poroča, da je sodna preiskava ugotovila do 28. sept. glasom izvelečka g. Ornika saldo 27.420,35 Din in da je torej nemogoče, da bi po tem roku nastale še kakšne nove razlike. Gospa Weiß izjavlja, da ona tudi ne trdi, da bi bile poslovne knjige tvrdke v neredu, do nespornizumljenja je prišlo le vsled nejasnega in netočnega obračuna, čemur pa niti g. Ornik niti gospa Weiß nista kriva.

Boj šundu!

Akadska mladina, vedna čuvarica naroda, je zopet izzvana, da mora stopiti v boj, da ga obvaruje zla. V velikanskih množinah in z nesramno reklamo širijo med slovensko ljudstvo svoj šund zagrebški dobičkaželjezi, ki so osnovali že več podjetij in izdajajo že čez 10 romanov. Njihovo pisanje, vsebina in stil je do skrajnosti preračunan, zakaj šund je radi dobička in dobiček tako velik le radi šunda. In žalostno je dejstvo, da so največji razširjevalci šunda baš slovenske trafike in prodajalci časopisov.

Zoper šund mora nastopiti vsak trezen človek. Mi ga ne potrebujemo, imamo svojo dobro in pošteno lepo knjigo. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da ga odklanja, zakaj on škoduje naši lepi knjigi, ki itak preživlja krizo, pači slovenski jezik na nezasišan način, podira težko delo staršev in vzgojiteljev pri mladini, zavrača v nemoralnost, niža splošni kulturni nivo in trga nezvestno najsiromašnejši slojem denar iz rok. Roman, ki izhaja trikrat na teden, stane na leto 160 Din. Ta ogromna številka nam pove veliko.

Zato javno pozivljamo vso slovensko javnost v boj zoper šund in dolžnost je zlasti učiteljstva, duhovščine, staršev, ženskih društev, vseh kulturnih društev in trezne mladeži, da odločno nastopa zoper šund in ga uničuje, da ga trga mladini iz rok, da bojkotira one, ki ponujajo to gnusobo, da agitira za lepo slovensko knjigo.

Zavedajte se, kaj je šund in kaj je naša dolžnost!

Iz državne službe.

V višjo skupino so pomaknjeni: Nikolaj Vrabl, višji ravnatelj moške kaznilnice v Mariboru; Anton Hohnjec, ravnatelj jetnišnice okrožnega sodišča v Mariboru; Ivan Možina, upravitelj jetnišnice okrožnega sodišča v Celju; vodja zemljiške knjige v Mariboru Avgust Grejan.

Konjiški častniki-upokojenici.

Mestni magistrat mariborski razglašajo: V smislu dopisa komande mariborskega vojnega okraja se imajo vsi v mestu stanujoči upokojeni konjiški častniki bivše avstro-ogrske in črnogorske vojske, ki niso bili sprejeti v našo vojsko niti prevedeni v rezervo, prejemajo pa pokojnino iz državne blagajne, javiti pri mestnem vojaškem uradu — Slomškov trg št. 11. — med uradnimi urami najkasneje do 20. t. m. — Župan: dr. Juvan, s. r.

Za vinski sejm in razstavo v Ivanj-kovcih.

ki se bo vršila v torek dne 18. t. m. je prijavilo 75 posestnikov 170 vrst vina v skupni množini 6.000 hl izključno iz ormoško-ljutomerskih vinogradov. Cene zmerne. Za vsakega interesenta bo prireditve izredno zanimiva, naj je torej ne zamudi.

Petek	Velika kavarna
Svengali	
Velika kavarna	Petek 14.

Rezervnim oficirjem!

Na rojstni dan Nj. V. kralja dne 17. t. m. se bo vršila ob 10. dop. v stolnici svečana služba božja, katere so dolžni udeležiti se tudi rez. oficirji. Pred tem zbor vsega članstva v prostorih pododbora ob 9.15. Opozorjamo ponovno vse svoje članstvo na okrožnico št. 609. Istega dne priredi Oficirski Dom ples v Unionski dvorani. Vabljeni so tudi vsi naši člani, ki imajo vstop proti članski legitimaciji, vsled česar jim posebna vabila niso bila dostavljena. Naša želja je, da se članstvo polnoštevilno udeleži te prireditve. — Pododbor Maribor.

2384

Esperantsko društvo.

Jutri, v soboto ob 20. uri, v kavarni »Park« članski sestanek (Zamenhofov spominski večer) s pestrnim sporedom za člane in po njih uvedene goste.

2385

Zračna bojna sredstva

KOLIKO VOJNIH LETAL IMA RUSIJA? — STRUPENI PLINI.

Poleg vseh mirovnih paktov in razorožitvenih konferenc se vse države vneto pripravljajo za bodoče vojne. Posebno se skrbi za vojno letalstvo in v največji tajnosti se izdelujejo zračna bojna sredstva.

Posebno prikrita je ruska zračna bojna sila. Podatki vojaške literature se gibljejo med 300 in 3000 vojnimi letali. Češko glasilo vojaške stroke govori o 71 letalskih skupinah, vsaka skupina po 9 do 12 letal. »Journé industrielle« navaja okrog 300 ruskih vojaških letal. »Times« 90 skupin po 12 letal itd. Stalin se je izrazil: »Rusija ima sedaj 1520 vojnih letal.« Vojni komisar Vorosilov je pa dejal: »Naše zračno brodogradništvo ne odgovarja trditvam evropskega tiska, ki nam pripisuje, da bi strašilo naše sosedo. 1500 in celo 3000 vojnih letal.«

Za bodoče zračno-kemične vojne, kakršne se nam obetajo, je letalstvo posebno važno za one države, ki morajo stražiti obširne svoje meje pred vpadom sovražnih letal. Najrazsežnejše meje ima Rusija in tako je razumljivo njena velika letalstvu posvečena pozornost.

O organizaciji in moči ruskega vojnega letalstva je bilo le lani nekaj zanesljivih podatkov. Navajalo se je 630 vojnih in 180 mornariških letal. Letos je najmanj 90 skupin po 12 letal. 23 skupin bo najbrž lovskih, 50 bombaških in 15 opazovalnih. V Rusiji je privatna, razvojni zrakoplovstva posvečena organizacija (osovajahim), ki ima nad 3.000.000 članov. Ta organizacija prireja velike tombole, ki dajejo velike dohodke. Vse

šole, tudi ljudske, nudijo pouk v zračno-tehnični stroki ter vršijo velikopotezno propagando za zrakoplovstvo. Letos je bil velik zračni manever nad Leningradom. Prebivalstvo je bilo alarmirano ter opremljeno s plinskimi maskami.

Civilni zračni promet je bil ustanovljen novembra leta 1921 in so bile prve redne proge otvorene 1. maja 1922. Od tedaj se omrežje prog rapidno širi. Službo opravlja 7000 letal in vsi tuji potniki hvalijo njeno organizacijo.

Prej je imela Rusija aeroplanski material iz inozemstva, zlasti iz Francije in Anglije, sedaj si pa že lahko pomaga z lastno industrijo. Stalin je dejal: »Nemčija nam daje tehnično podlago, letala pa gradimo sami v domačih tovarnah.« Vorosilov je pa izjavil: »Letalstvo je naše najmočnejše in najbolj razvito orožje. Dobra letala imamo in dobro izvežbane letalce. S pomočjo tuje sile — Nemčije — smo dobili tudi dobre patente in material za izdelovanje motorjev.«

V produkciji strupenih plinov je prva ameriška unija, takoj za njo je pa Rusija. Ob neki priliki je izjavil Stalin: »Strupeni plinov nam ne bo manjkalo. Naša plinska produkcija je tako velika, da lahko v dveh dneh zaustavi vsak sovržni napad.« Pristavil je potem še nekaj v dokaz, da bi znala ruska zračna sila tudi napadati: »Z našim zračnim brodogradništvom bi lahko v nekaj urah uničili angleške vrelce nafte v Perziji.«

Po vsem tem je človeštvu še jako daleč od pravega in trajnega mira.

Orel belega konja

»Orel belega konja« je veliki poglavar ameriških rdečkožcev. Star je 107 let in velja za najstarejšega človeka v novem svetu. Kljub visoki starosti je poglavar čvrst in čil. Nihče ga ne more ceniti nad 70 let. Nedavno je posevil Evropo in se del časa zadržal v Parizu, kjer so ga novinarji stalno zasledovali in »Orei belega konja« se ni branil dati izjave.

— Koliko otrok imate?
— 18. Deset sinov in osem hčera. Vsi so absolvirali univerzitetni študij.

— Žive vsi?

— Vsi, kajti v naši rodbini se pozno umira. Da pa izgledam mlajši, je vzrok mlado srečo. Iz zdravstvenih razlogov nisem uvedel nikakih posebnosti, le mesa se branim. Obožavam pa zelenjavo in sadje, zlasti pa pipo, ki jo nikdar ne izpuštam iz zob.

Med pogovorom je vstopila v sobo srebrnolasa Amerikanka, žena »Orei belega konja« — kraljica Va-Te-Ba, ki je že druga družica poglavarja in ž njim 35 let v zakonu.

Glavni okras indijanskega starešine je orlovske perje, ki ga je v ameriških gorah in nepristopnih krajih zbral sam v dobi, ko so indijanci orlovske trojeje najvišje cenili, dočim je civilizacija patrijarhalne navade rdečkožcev iztrebila.

»Orel belega konja« je prinesel v Pariz tudi stoletno palico, v katero je lastno-ročno vrezal različna znamenja. Palica je iz lesa, ki uspeva samo v skalovju Nevade in ima med Indijanci poseben pomen.

Poglavar, ki je vzbujal v Parizu mnogo pozornosti, je tokrat že v tretje posevil Francijo. Zadnjikrat je bil v Evropi l. 1900, ko mu je bilo 78 let. Prepotoval je mnogo sveta. Poznal je vse predsednike Amerike od leta 1850 dalje in angleške suverene: kraljico Viktorijo, kralja Edvarda in kralja Jurija. Kakor znamenja kažejo, pa bo preživel tudi tretjega angleškega vladarja, dočim bodo izumirajoči rdečkožci še dolgo imeli »Orei belega konja« v svoji sredi.

Lov za drugo polovico Culinana

Med največje dragocenosti angleškega dvora spada tudi dijamant Culinan, sestavljen iz dveh koščkov. L. 1905. je bil dijamant izkopen v Afriki na dijamantnih poljih, katerih lastnik je bogataš Culinan. Ogromni dijamant je bil prvotno težak 3026 karatov, kasneje pa so ga

prepolovili in oba dela brusili, tako da sedaj tehta večji drobec 516,5 karatov, manjši pa 309. Čim so dijamant izkopal, se je raznesla govorica, da ima Culinan le polovico dragega kamna, dočim je drugo polovico ukradel neki domačin. Nedavno je pozabljeno ustno izročilo zopet oživel, in dva dijamantna sindikata, ki eksploatirata afriška dijamantna polja, sta na lovu za ukradeno polovico. Pripoveduje se, da je znano celo ime in bivališče črnca, ki je skril dragoceni kamen. Diamant Company, ki je lastnica omenjenih polj, je porabila že ogromne vsote, da bi prišla v posest manjkajoče polovice Culinana. Strokovnjaki so prepričani, da je bil Culinan sestavljen iz dveh delov. Med domačini se pripoveduje, da je ponudil neki človek, ki je bil kasneje radi umora svojega rojaka obešen, tatinskemu črncu polno vrečo zlatega denarja za ukradeni dijamant. Previdni zamorček pa je segel v vrečo in ugotovil, da je samo gorenja plast v resnici zlato, dočim sta bili dve tretjini vreče napolnjeni s svinčeni ploščicami. Kasneje je o lastniku Culinana izginila vsaka sled in tudi dragoceni kamen, za katerim stikajo sedaj po vsej Afriki.

Ali se sme kaditi pri mizi?

Kajenje pri mizi se vedno bolj udomačuje, predvsem v Angliji in Ameriki. Vedno pogostejše se opaža, da prižigajo dame in gospodje cigarete med posameznimi jedili. Francija pa je odločno proti temu, da bi se kadilo med jedjo. Pariška tobačna revija, ki gre predvsem za tem, da se konzum tobaka ne bi zmanjšal, je priredila anketo, katere rezultat je bil ostra obsodba grde razvade, ki se je ponekod razpasla. Vendar je dopuščena izjema. V Franciji velja zakon, da se pri mizi ne sme kaditi. Kajenje med kosilom se smatra za barbarstvo, ker zabriše na jeziku in v grluokus in kvari užitek. Znani gurmanski klub »Stotica« izjavlja, da ne bo nihče sprejet v klub, ki ima to grdo navado. Veliki kuharji in pesniki so si edini v tem, da je cigareta med jedjo žalitev za plemenito kuharsko umetnost. Gosti smejo kaditi šele takrat, ko se servira kava. Kdor pa malo svobodneje razume prepoved, si dovoli cigareto le, ako pričinja gostija z ruskim »hors d'oeuvre«, ko se servira kavjar z votko. Predno se preide na glavno jed, je v takih slučajih dopustno prižgati cigareto. Isti privilegij uživa tudi uvodna čašica konjaka. Sicer pa so cigarete, cigare in pipe zabranjene pri vsaki francoski pojedini.

Ob desetletnici društva „Triglav“ v Zagrebu

V jesenskih dneh l. 1918 je »Triglav« zapustil Gradec. Zrasel je v njem in prestal hude boje za obstanek, na tuji grudi. V sijaju svobodne zarje je krenil v domovino in si zgradil dom v Zagrebu. Njegovo uspešno delo je dvignilo številno njegovih članov, obenem pa njegov ugled. Danes ob 10-letnici s ponosom zre, na preteklost in njegova pot vodi v svetlejšo bodočnost.

V svobodi je nepobitno dokazal, da je njegova pot uspešna in bo tudi v bodočnosti posvečal vse svoje moči za vzgojo sposobnih in poštenih, bodočih voditeljev slovenskega naroda. Težko je najti akademsko društvo, ki bi tekom svojega 53-letnega obstoja vzgojilo toliko odličnih, kulturnih in narodnih delavcev; v znak zahvale je prejel priznanje z Najvišjega mesta.

Ko praznuje 10-letnico svojega svobodnega razmaha v domovini, je njegov pogled usmerjen naprej. V vseh panogah našega javnega življenja se hoče udeleževati z delom in kritiko; njegova pot vodi nazaj k našemu narodu, k njegovi zemlji in kulturi; svoje skromne moči hoče posvetiti socialnemu, gospodarskemu in kulturnemu napredku naroda.

Zvest idealom svojih ustanoviteljev ostaja za vse čase in neomahljiva ostaja njegova vera v boljšo bodočnost. Ta svoj jubilej praznuje društvo dne 12. januarja 1929, ob priliki Triglavanskega plesa v Celju. — Odbor.

Sport

Zdravo ISSK Maribor!

Z gotovostjo lahko računamo, da bo spomladi v prvenstvu Slovenije nastopila izprememba. Nikdar še ni napredovanje kateregakoli kluba izzvalo toliko zadoščenja v sportnih krogih, kakor avanzma ISSK Maribora, ki se je popolnoma upravičeno kvalificiral za vodstvo v slovenskem nogometu. Uspehi »Maribora« niso samo lokalnega pomena, temveč so v korist splošnosti.

Enajstotica »Maribora« je lahko vzgled vsem slovenskim klubom, ki so radi najrazličnejših okolščin neznanstveno, pa tudi občutno zašli s prave sportne poti. Da je temu tako, je pripisati največ zaslug vodstvu kluba, zlasti načelnstvu sekcije in igralcem samim, ki so razumeli naloge sporta res sportno, brez primesi osebnih ambicij.

Deset let naporov in truda je stalo, predno sta delo in požrtvovalnost dobila zadoščenje, predno je »Maribor« mogel postati kandidat za prvaka Slovenije. Moštvo je z voljo izpililo sistem igre, ki je danes brez dvoma najboljši, čeprav gojijo vsa ostala moštva sistem prodorov. »Maribor« pa je vložil ves trud v tehnično izpopolnitev posameznikov in v solidno kombinacijsko igro sigurnega prigravanja in osnovanja nasprotnikovega terena. Prezreti ne smemo udeleževanje novega sekcijskega načelnika »striča« g. Nerata. Koliko je on pripomogel k povzdigi moštva, ne bomo sodili, konstatirati pa moramo, da je največje uspehe žela enajstotica »Maribora« ravno za časa njegovega sodelovanja, s čimer si je pridobil popolno zaupanje v vodstvu kluba in med aktivnim članstvom.

Moštvo, ki dolga leta ni moglo preko okrožnega prvenstva, je danes sposobno v vseh delih, boriti se samozvestno. Njegova prednost je tudi v tem, da se je z vzornim znanjem otoreslo šablone: ki je domača v vseh klubih, s čimer je navezalo nase vso sportno publiko, ki z zadovoljstvom spremlja vse nastope »Mariborove« enajstotice.

Omeniti pa moramo tudi eno in edino napako, ki je ne bo težko popraviti. S solidno kombinacijsko igro išče napad vedno čiste situacije, radi česar mu preti stalna nevarnost, da ostane premno nad odločnejšim, toda slabejšim protivnikom, neizkoriščena. Kar je ustvarila spretnost, požrtvovalnost in hitrost, predno je bila žoga zaupana napadu, se čestokrat radi prefirane kombinacije ne izkoristi. »Maribor« je prvovrsten le pred kazenskim prostorom nasprotnika, dočim se v bližini goata obotavlja in odlaš s streljanjem. Tudi

v tem oziru gre na boljše, vendar je treba vedeti, da se v tekmah ne igra kombinacija, temveč nogomet, ki potrebuje za uspeh le goale. Ti štejejo in nič drugega.

»Maribor« pa ima mojstre v krilski vrsti, ki je danes najboljša v Sloveniji. Posamezniki ne obvladajo samo dribling, niso samo defenzivno in ofenzivno sposobni, temveč znajo uporabiti sleherni žogo, kar je za njih kvaliteto najmerodajnejše. Krilci »Maribora« niso nikdar v zadregi, naj je položaj še tako nevaren. Sigurno odjemljejo žoge, v drugem aktu sleherne akcije, v oddajanju žoge pa so še popolnejši. V dodajanju uporabnih žog napadu nimajo konkurenta.

Tudi ožja obramba, bodisi v tej ali oni kombinaciji, je bila vedno na mestu. Razpolaga z močnim strelom in se s krilsko vrsto dobro razume. V najnevarnejših momentih je sigurna in nikdar ne »bije« brezsmiselno. Vrata je v formi in sposoben ter enakovreden soigralec onih v polju.

Tako je danes moštvo »Maribora«, ki bo svojim barvam znalo pridobiti še več ugleda in upoštevanja. Treba je le zimski odmor primerno izkoristiti in spomladi s krepko voljo na plan!

Službeno iz MOLNP.

SK Muri v Murški Soboti se dovoljuje zopetna uporaba igrišča za nogometne tekme, ker je zapora istega preklicana. — V slučaju, da se v soboto odigra prijateljska tekma Rapid:Svoboda, vrši službo g. Winterhalter.

Zimski sportniki

bodo imeli odslej na železnicih pravico do treh polovičnih voženj. Ugodnost je izposloval JZSS. Člani zimskosportnih klubov se opozarjajo, da predložijo čim prej fotografije svojim organizacijam, ki bodo podvzele nadaljne korake.

Tudi Wide v Ameriki.

Najboljši švedski tekač na dolge proge Edvin Wide odhaja v Ameriko. Ne bo postal profesionallec, temveč se bo posvetil v prvi vrsti študiju ameriškega sporta, ki je na zadnji olimpijadi že toliko uspeha. — Poslednja poročila iz Amerike zatrjujejo, da je tudi svetovni prvak, na dolge proge, Nurmi, ostal zvest amaterstvu. Tudi on proučuje sportne razmere v Ameriki?

Razne zanimivosti.

Amerikanci bodo v lahki atletiki opustili yardni sistem in se priključili meterskemu, kar bo v mnogem olajšalo sodelovanje in poslovanje sportnih organizacij in forumov. — Svetovni teniški prvak Karel Koželuh se vrača iz Amerike v Evropo, kjer se bo udeležil turnirja profesionalcev za svetovno prvenstvo. — Tekmovanja v plavanju za prvenstvo Evrope v letu 1929 se bodo vršila v Barceloni. — Najboljši francoski teniški igralci so »štirje mušketirji«: Cochet, Lacoste, Jean Borotra in Brugnon. — Na konjskih dirkah v Bruslju je jezdec Fred Butler tako nesrečno padel s konja, da je uro kasneje podlegel poškodbam.

Dohodki plesalcev

Plačani plesalec ali »Gigolo«, kakor ga imenujejo v Parizu, bodisi moški ali ženska, je svoje delovanje razširil po vsem svetu. V Nemčiji in vseh vzhodni Evropi plačajo »Gigolo« lastniki lokalov, dočim vrše na zapadu plesalci svojo obrt na lasno pest, zlasti na Rivieri, kjer se zbira mednarodna publika. Gigolo se pokloni dami prvič na svoj izžiko in ko se ji približa drugič in se mu dama zahvali, ne more zahtevati nagrado. Ako pa se dama njegovemu vablu večkrat odzove, računa s sigurnostjo najmanj na stotfrankovski bankovec. Čestokrat so nagrade visoke, tudi nad 1000 frankov. Dober vpeljani Gigolo lahko zasluži na večer nad 2000 frankov, dočim se mora začetnik zadovoljiti s 500 franki. Prihujbeni plesalci pa imajo tudi mnogo izrednih dohodkov. Neki gigolo, ki je bil prvotno natakav v Monte Carlu, zasluži v sezoni 200.000 frankov. Poleti in spomladi pa je zaposlen z najuglednejšimi damami v kopališčih Biarritz in Deauville, tako da tudi v mrtvi sezoni zasluži enako vsoto. Vsekakor zelo lep zaslužek od spretnih nog.

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

Prvi del.

»To je človeško«, se je smejala. »Ne da se pa trditi, da je kaj takega samo irska lastnost in navada.«

»Priznam, da je to človeško, ne čutim pa v sebi poklica, tekmovati s svetniki-pomočniki. Če bi bil tudi pripravljen, spraviti orožje in municijo na Waterfordsko obalo, bi si s tem ne hotel zaslužiti mučeniškega in svetniškega sijaja.«

»Dobro«, je odvrnila, »mislim pa, da ne bi govorili o teh težavah, če ne bi poznali tudi sredstva, s katerim se vse to prepreči in izogne.«

»Hvala lepa!«

»Kaj torej predlagate?«

Nekaj trenutkov je molčal ter jo gledal. Njegov obraz je bil popolnoma miren in neobčuten.

»Če svojega potikanja ob Irski obali ne morem utemeljiti s tem, da čakam enostavno na prvo mirno noč, potem moram imeti na vsak način neko boljše pretevezo.«

»Seveda.«

»Torej: prišel sem s svojo ladjo k prijateljem na obisk.«

»H katerim?«

»K vam.«

»Ali? —«

»Počakajte, da Vam povem. V Ardogini nihče ne stanuje. Hiša je popolnoma opremljena. Tudi oskrbnik je tam. Vaš mož je zgodovinar in človek, ki uživa zaupanje angleške vlade. To sklepam iz tajnih političnih konferenc, ki se vršijo pri njem. Zanimajo ga pa tudi irski dogodki. Vlada misli in je najbrž o tem tudi popolnoma prepričana, da stoji na zmernem krilu. On je gotovo mnenja, naj bi se Irči zadovoljili z ono avtonomijo, katero jim Anglija sama nudi. On bi lahko najel Ardogino kot svoje poletno bivališče.«

»Kdaj Vam je prišlo to na misel?«

»Ves čas mi je šlo po glavi, ko sem v baru plesal z nekim rdečelasim dekletom. Ta misel je bila celo v skladu z godbo. Igrali so nekaj prešernega in dovolj prešern je gotovo tudi ta moj načrt.«

Ta pretveza mi pa ni potrebna samo za prevoz pušk in municije.«

»Oho!«

»Ne. Hočem še nekaj drugega. Videti hočem, kako bo zgodba končala.«

»Zgodba?«

»Irska vstaja, če hočete!«

Umolknil je, da bi ji dal čas, da pri-trdi ali pa odkloni. Stori-la ni ne eno, ne drugo.

»Ali mi svetujete, da možu razložim vzroke za preselitev v Ardogino?«

»Ravnajte v tem pogledu po lastnem prevdanku. Vi morate boljše vedeti, kakšno je njegovo stališče napram celi zadevi.«

»In Vi bi torej prišli kot naš gost v Ardogino?«

»Ladjo bi pustil v Ardmorskem zalivu, o katerem je pripovedoval Madden, stanoval bi pa v Ardogini, dokler bi me tam trpel.«

Dalje časa sta oba molčala. Jana je bila prepričana, da bi se dalo vse izvršiti. Stephen ne bi odbil njene želje. Nekaj, kar je Draper rekel, ji je brnelo neprestano po ušesih: »Videte hočem, kako bo zgodba končala.« — In potem njegov dvolični odgovor: »Irska vstaja, če hočete!«

Od začetka je bila prepričana, da bo njen doživljaj končan z istim dnem, ko se Madden vrne na Irsko. Bila je tudi pripravljena, Stephenu povedati, da jo je poljubil. Sedaj pa kar naenkrat nekaj novega, nepričakanega: da bi šla ona sama na Irsko in da bi se doživljaj tam nadaljeval. Meje njenega novega sveta so se naenkrat razširile. Naglo in daleč se je oddaljevala od svojega starega življenja. Imela je občutek, kakor da jo morski valovi odnašajo nekam daleč. Obrnila se je zopet k Draperju ter dejala:

»Stephen bo privolil, če ga zato pro-sim.«

»To vem«, je odvrnil, »ali pa ga bo-ste tudi prosili?«

»Bom.«

Vstal je.

»Potem lahko samo še povem, da bi bilo dobro, s stvarjo čimprej začeti. Zmenite se z možem in potem poiščite zvezo z Maddenom.«

»To se lahko že nočoj opravi«, je me-nila.

»Kako to?«

»On je še v Londonu.«

Podal ji je roko in nasmeh se je pri-kazal na njegovem obrazu.

»Nikdar, mrs. Carroll, nisem imel po-sebnega zanimanja za ženske. Pri žen-skem spolu je tako, da se vsega loti z velikim hrupom, a da nikdar ne pride do cilja. Vi ste pa — brez laskanja — izjema in dovolite mi veliko zanimanje. Telefonsko številko Maddenovega hote-la poznam in takoj ga bom poklical.«

Takoj na to se je poslovil in odšel.

Hotela ga je poklicati nazaj, a ni spravi-la glasu iz ust. Občutila je, da na zem-lji in nebu ni moči, ki bi preprečila pot Jane Carroll v Ardogino.

DRUGI DEL.

I.

Nekega popoldne koncem maja sta se vozila v zaprtem avtomobilu Jana in Stephen proti Ardogini. Vožnje ni hote-lo biti konec. Vse je bilo zagrnjeno v gosto meglo in deževalo je brez pre-stanka. Voda se je zbirala na strehi vo-za in skozi neko luknjo v težkih kapljah padala ravno na sedež. Stephen je po-trkal na okno. Šofer je voz ustavil ter odprl vrata.

»V strehi je luknja«, je rekel Stephen. »Mogoče imate malo volne ali kako cu-njo, da bi se luknja zamašila.«

»O, volne je tu dosti«, je odvrnil mož.

Vstala sta ter mu s težavo napravila prostor v ozkem vozu.

»Tu je šel mimo«, je menil mož, ko je mašil volno.

»Kdo je šel mimo?«, je vprašala Jana.

»Ta tukaj, kjer ravno mašim. Gladko skozi streho, kajti ležali so v grmovju in presneto težko je bilo streljati po-ševno navzgor. Tu — ali vidite tega

tukaj?« — Pokazal je dolg prerez zadaj za sedežem. »Zunaj bi lahko videli, od-kod je prišel. S tem se ga je končno od-pravilo.«

»Koga odpravilo?«

»Okrajnega policijskega inspektorja. Voz je bil rekviriral in vozil se je v Ballinatray, tja, kjer so doma Holroyd-Smithi. Saj jih poznate!«

»Ne, ne poznam jih.«

»Oho, kako je pa to mogoče, saj jih vsi poznajo! Ali, kakor sem že rekel, goto-vo je hotel tja. Pa so ga zasačili, njega in šoferja. To je bil nek vojak, ki ga je vozil. Voz se je prevrgel v cestni jarek in tu sta ležala ter izkrevavela. Najdena sta bila po dolgih urah.«

Luknja je zamašil ter poravnal sedež. Ko je šel z roko preko usnja, je nehote ogledoval svoje prste. Tudi Stephen in Jana sta gledala njegove roke.

»No, sedaj ni več madežev«, je rekel.

»Lahko si mislite, kako težko je bilo, voz očistiti. Sedaj pa menda ne bo več tekla voda noter. Zapeljal bom zopet. Če bi se luknja odmašila, pa pokličite.«

Spravil se je na svoje mesto in zopet je šlo v meglo.

Stephen je strmel skozi okno na puste ravnine, ki so sive ležale v dežju. Dolgo je molčal. Prej je bil pa vso pot zelo zgovoren in dobre volje, kakor redko-kdaj. Tudi Jana je bila dobro razpolo-žena. Ničesar je ni spominjalo na nasilje in na smrt.

Tu v megleni samoti se je pa naenkrat vse spremenilo. Prej mladostno živahni Stephen je nemo zrl skozi okno.

Ko je mislila na Maddena, so bile te misli kakor spomin na gledališko pred-stavo. Zastor je padel po prvem dejanju.

(Dalje prihodnjik.)

Vozni red veljaven od oktobra

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Dunaja	1:15	brzi	Trst	1:45
"	Trsta	2:56	"	Zagreb (Sušak, Split)	2:50
"	Zagreb (Sušak, Split)	3:10	"	Dunaj	4:—
potniški	Ljubljane (Postojna, Zagreb)	4:01	potniški	Zagreb (Ljubljane)	5:20
"	Čakovca, (Murska Sobota)	6:28	"	Kotoribe (Mur. Sobota)	5:35
"	Poljčan	7:31	"	Celovec	5:40
"	Prevalja (Slovenjgradec)	7:38	"	Dunaj	6:45
mešani	St. Ilja	7:42	mešani	St. Ilj	6:40
potniški	Dunaja	8:14	potniški	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	8:24
"	Velike Kanize (Mur. Sob.)	9:10	"	Dunaj	8:55
"	Ljubljane (Zagreb)	9:37	"	Postojna (Zagreb)	9:20
"	Trsta (Zagreb)	11:52	"	Fale	10:30
"	Fale	11:58	"	Ormož	10:40
"	Semmering	12:32	"	Dunaj	13:10
"	Celovec	12:53	"	Celovec	13:20
brzi	Praga (Dunaj)	13:53	"	Rakek	13:25
potniški	Ormož (Mur. Sobota)	14:40	mešani	St. Ilj	13:30
brzi	Beograda (Split)	14:51	brzi	Trst	14:25
"	Trsta (Raka)	15:02	"	Beograd (Split)	14:35
mešani	St. Ilja	15:11	"	Dunaj (Praga)	16:37
potniški	Trsta (Zagreb)	16:34	potniški	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	16:18
"	Dunaja	18:20	"	Fale	17:10
"	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	18:21	"	Ljubljane (Zagreb)	17:20
"	Fale	18:41	"	Celovec (Slovenjgradec)	18:34
mešani	St. Ilja	20:31	mešani	St. Ilj	18:45
potniški	Beljaka	21:—	"	Pragerste	19:20
"	Brucka ob Muri	21:34	potniški	Dunaj	20:—
"	Kotoribe (Mur. Sobota)	21:47	"	Čakovca	21:06
"	Zagreb (Ljubljane)	22:—	"	Trst	23:25

Mali oglasi, ki obsejajo posre-dovanje in oglaševanje namene obdobja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zastopniki, dopisništvo in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Popravilo snežnih čevljev in galoš
z najnovejšimi »Rudol« preparatmi po nizki ceni sprejema Rudolf Monjac, Jurčičeva 9. 2367

Mehanična delavnica
za popravila gramofonov, šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov in koles. Lastni oddelek za emajliranje, poniklovanje. Priporoča se Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14, nasproti Narodnega doma. 2371

Velika otomana
brez prevlake na prodaj. — Vprašati v Krekovi ul. 8 I. 2386

Najlepše Božično darilo
je: obleka, perilo itd., katero dobite najceneje pri tvrdki J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. XX

Kolesarji pozor!
Sedaj prihaja čas ko pustite lahko za mali denar vaše kolo temeljito popraviti. Generalna reparatura, emajliranje, poniklanje, vse to se izvrši po ugodni ceni. Shramba koles in motorjev čez zimo za malenkosten denar. — Priznana najboljša in najcenejša mehanična delavnica je vedno le Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. Zadostuje dopisnica in po Vaše kolo se bo takoj poslalo. 2370

Samo Din 26—28 plačate
za podplatanje ženskih čevljev in Din 22—38 za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplati in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tattenbachova ulica 14. 2232

Krasno izdelano

TRENCHCOATE

iz čisto volnenega, najfinejšega blaga, opremljene s prvovrstno podlogo iz velblodove dlake, ki se da tudi odstraniti, kupite garantirano ceneje kakor pa na Dunaju in v Gradcu pri tvrdki

L. ORNIK, Koroška cesta 9.

Ne rabite ne površnika, ne zimskega in ne dežnega plašča.

TRENCHCOAT NADOMESKA VSE!

Spomnite se CMD!

Grajski kino išče

slugo

za pospravljanje kina. Na-stop takoj. Prijave v Maj-strovi 19, predpoldne od 8. do 12. ure. 2361

Zastopniki se iščejo!

Grajski kino išče

praktikanta

k aparatu. Prijave v Maj-strovi 19, predpoldne od 8. do 12. ure. 2362

Najprimernejša

BOŽIČNA DARILA

Izvanredna prilika se Vam nudi, da kupite kot darilo garantirano

14. karatno zlato naližno pero,

izvrstne kakovosti, katero Vam pošljem franco, ako pošljete Din 50.— naprej. Navesti je treba le ako želite pero z ostro, manj ostro, malo topo ali močno topo končnico. Izrabite to izvanredno ugodno priliko, ker vem, da boste isto vsakomur priporočali. Pero je v cenil brez konkurence in imam edini samoprodajo za celo Slovenijo. Zahtevajte isto tudi v domačih trgovinah.

EKSPORT IN VELETRGOVINA 2318

VILKO WEIXL, MARIBOR

Zahtevajte povsod „Večernik“!